

DJEČJI VRTIĆ ZIPKICA
ZABOK, STJEPANA RADIĆA 15

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA ZIPKICA

RUJAN 2022.g.

Uvod

O kurikulumu

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija . Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevaju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala. Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece. Holistička, tj. integrirana priroda kurikuluma podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način na koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja” – nego učenje određenih sadržaja. Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći, surađujući s drugima, a konstruiranje znanja je socijalni proces.

Odnos Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj te kurikuluma vrtića i kurikuluma predškole

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je službeni dokument propisan u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece u vrtiću. Polazišta ovog dokumenata su načela slobode, otvorenosti i raznolikosti, koja se trebaju odražavati na cjelokupnu organizaciju i provođenje odgojno-obrazovnoga rada u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj.

Njime se afirmiraju ideje pluralizma i slobode u primjeni pedagoških ideja i koncepcija, različitosti u vrstama i oblicima provođenja programa te demokratizacije društva prema subjektima koji se smatraju nositeljima programa, što predstavlja podlogu za razvoj različitih odgojno-obrazovnih koncepcija u vrtićima.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva (osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te razvoja kompetencija, ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve), utemeljen na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića) i odražava specifična načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju te otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse). Ti ciljevi, polazišta i načela predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma vrtića i kurikuluma predškole.

Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno

razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta. Kvalitetnu odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum vrtića izgrađuju djelatnici vrtića u skladu sa svojim profesionalnim znanjem i razumijevanjem vlastite odgojno-obrazovne prakse te osobne motiviranosti za proces njezina unapređivanja. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikulum vrtića događa se paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj. Kvalitetu i perspektivu razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikulum vrtića određuje i njegova „otvorenost“ prema van, koja uključuje spremnost na uspostavljanje suradničkih odnosa djelatnika s obiteljima djece, drugim vrtićima i ostalim relevantnim institucijama te spremnost na povezivanje sa stručnjacima i svim važnim tijelima lokalne zajednice. Svijest djelatnika vrtića o važnosti povezivanja sa širim društvenim kontekstom posebno je važna kako bi vrtić mogao kvalitetno funkcionirati u sklopu šire socijalne zajednice.

Obveza je svakog vrtića da se kontinuirano usklađuje i s nacionalnim zahtjevima koji su sadržani u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve, generirane iz višegodišnjih iskustava razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikulum vrtića u Republici Hrvatskoj i dosega hrvatskih i međunarodnih znanstvenika u području teorije ranog i predškolskog odgoja. Ta polazišta, vrijednosti, načela i ciljevi predstavljaju okosnicu oblikovanja odgojno-obrazovnoga procesa i kurikulum vrtića, kao i sustava ranog i predškolskog odgoja u cjelini. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikulum vrtića treba shvatiti kao kontinuirani proces.

Struktura predškolskoga kurikuluma

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okružje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnoga procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

Načela Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma.

Načela su:

1. Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću

Temeljna pretpostavka za uspješno ostvarivanje ovog načela u vrtiću je fleksibilnost svih čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, a posebice onih profesionalno angažiranih i odgovornih za visoku razinu kvalitete ustanove u cjelini. Prihvaćanjem i primjenom ovog načela omogućuje se razvoj vrtića u smjeru kvalitetne zajednice koja uči. U takvoj zajednici prihvaćaju se i stvaraju uvjeti za uspješno zadovoljavanje potreba pojedinaca, poštovanje njihovih prava i razvoj njihovih potencijala osobnim tempom. Također se osiguravaju nužni uvjeti za primjereno odgovaranje na aktualne potrebe roditelja – partnera u odgojno-obrazovnome procesu. U vrtiću nije primjereno postavljanje striktnih shema (vremenskih, prostornih, organizacijskih i sl.),

jer one ograničavaju prihvaćanje individualno različitih ritmova djece tj. usporavaju i/ili onemogućavaju puninu razvoja njihovih potencijala.

Načelo fleksibilnosti također polazi od uvjerenja da je učenje aktivni, subjektivni proces konstruiranja znanja pojedinca, koje se izvana može samo pokrenuti, ali se njime ne može izravno upravljati te da se ono u različitim subjektima učenja (djece i odraslih) ne događa ni jednakim redoslijedom ni jednakom brzinom. Primjena načela fleksibilnosti omogućuje cjelovito učenje djece i odraslih, i to aktivnim propitivanjem prethodno izgrađenih koncepata i kontinuiranim izgrađivanjem novih.

Načelo fleksibilnosti ostvaruje se uspješno u onom vrtiću koji je ustrojen i organiziran tako da se: omogućuje poštovanje prava svakog pojedinca u ustanovi, osigurava zadovoljenje specifičnih potreba, osobnih ritmova i individualno različitih strategija učenja djece.

2. Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Roditelje tj. skrbnike djeteta treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini.

Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja tj. skrbnika djeteta, odgajatelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta i osigurati potporu njegovu cjelovitom razvoju. Djelatnici vrtića kontinuirano komuniciraju s obiteljima kako bi što više saznali o podrijetlu djece i stekli uvid u njihove jake strane, interese i potrebe i u skladu s time prilagodili okruženje ustanove obiteljskoj kulturi djeteta.

Preduvjet kvalitetne interakcije ovih dvaju čimbenika odgojno-obrazovnoga procesa, ali i ostalih stručnih djelatnika vrtića je obostrana spremnost na djelatno sudjelovanje.

U kvalitetnome partnerskom odnosu na relaciji vrtić – djetetov dom, roditelje, tj. skrbnike djeteta permanentno se informira (uz pomoć brošura, letaka, internetske

komunikacije, razmjene bilješki tj. dokumentacije o djetetu, radionica, diskusijskih grupa i sl.), te ih se podržava i osnažuje u roditeljskoj ulozi.

U kvalitetnom vrtiću djelatnici su senzibilizirani za prepoznavanje specifičnih potreba roditelja tj. skrbnika djece te im omogućuju dobivanje odgovora na pitanja koja trenutno opterećuju njihovo roditeljsko funkcioniranje. U kvalitetno organiziranome vrtiću, roditelji, skrbnici djece i članovi obitelji uključuju se u zajedničko donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece u grupi.

Kvalitetan partnerski odnos odgajatelja i roditelja, tj. skrbnika djece ostvaruje se u uvjetima u kojima je roditeljima tj. skrbnicima djece omogućeno provođenje vremena sa svojom djecom u odgojnim skupinama, praćenje i djelatno sudjelovanje u neposrednome odgojno-obrazovnom procesu te upoznavanje vlastite djece u drukčijem kontekstu od obiteljskoga. U kvalitetnom vrtiću, odgajatelji i drugi stručni djelatnici roditeljima tj. skrbnicima djece nude različite prilike u kojima obitelji mogu učiti jedne od drugih i međusobno se podržavati.

Suvremeno roditeljstvo shvaća se kao proces, uloga i kao odnos u stalnoj promjeni i interakciji sa širim društvenim kontekstom pa je osobito važno da vrtić prepozna i odgovori na one potrebe roditelja tj. skrbnika djeteta koje su im u određenoj fazi njegova roditeljstva prioritet, kao primjerice:

- ✓ u fleksibilnoj organizaciji prihvata djeteta
- ✓ u prilagođavanju dnevnog ritma (prehrana, dnevni odmor) i sl.
- ✓ u zagovaranju prava i potreba djeteta ili u pronalaženju potrebnih informacija i resursa te službi koje mogu pospješiti razvoj djeteta.

Roditelji su partneri u vrtiću-zajednici koja uči te zagovornici i promotori odgojno-obrazovnoga procesa i posrednici prema lokalnoj zajednici. Senzibiliziranje lokalne zajednice, ali i šire društvene zajednice za potrebe ustanove, zajednička je zadaća kako zaposlenika ustanove tako i roditelja. Vrtići trebaju stvarati uvjete za poticanje roditeljskoga djelatnog sudjelovanja u oblikovanju vizije ustanove te prilike za

sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnog procesa.

Pretpostavke za građenje i održavanje suradničkih/partnerskih odnosa su poštovanje, prihvaćanje različitosti, ohrabrivanje, podržavanje, aktivno slušanje i ostala ponašanja koja omogućavaju reciprocitet u razmjeni informacija u svezi s djetetom te primjereno i usklađeno odgojno-obrazovno djelovanje prema djetetu (roditelja i odgajatelja), a sve s ciljem djetetove dugoročne dobrobiti.

3. Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Temeljna zadaća Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje jest osigurati pretpostavke za nesmetanu i što „prirodniju“ prohodnost/kontinuitet u odgoju i obrazovanju i to:

- ✓ suradnjom vrtića i škole - podrazumijeva zajedničko djelovanje svih sudionika koje je usmjereno na dijete i njegovu dobrobit, vodeći računa ponajprije o psihofizičkim osobinama djece, njihovim potrebama i mogućnostima, a u cilju cjelovitog razvoja, odgoja i obrazovanja djece;
- ✓ unapređivanjem uvjeta za kvalitetan odgojno-obrazovni kontinuitet koji omogućavaju kompetentni stručnjaci svih stručnih profila u odgojno-obrazovnim ustanovama koji stalno podižu razinu svoje osobne i profesionalne kompetencije (cjeloživotno učenje).

Krajnji cilj kvalitetne suradnje svih podsustava jest njihova spremnost i pripremljenost za primjereni prihvata djeteta i postizanje kontinuiteta njegova razvoja, odgoja i učenja.

4. Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Podlogu tvorbe kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predstavlja okruženje vrtića, a ne izdvojeni sadržaji učenja ili predmetna područja. Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja (različite dimenzije okruženja) predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse moguće je osnaživati uz pomoć:

- ✓ kontinuiranog istraživanja i unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovnoga procesa od samih praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića;
- ✓ osposobljavanja praktičara – odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse (na razini inicijalnog obrazovanja i profesionalnog razvoja), u smjeru razvoja refleksivne prakse i refleksivnog profesionalizma;
- ✓ povezivanja svih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu i obrazovnu praksu i dijeliti to iskustvo s drugima (posebice sustručnjacima i roditeljima) u zajednice koje uče

VRIJEDNOSTI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Vrijednosti: stalni orijentir za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva i potka odgojno-obrazovnog sustava od rane predškolske dobi djeteta do završetka njegova školovanja.

Vrijednosti koje bi trebale unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece:

- ✓ znanje
- ✓ identitet

- ✓ humanizam i tolerancija
- ✓ odgovornost
- ✓ autonomija
- ✓ kreativnost

Znanje

- ✓ omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u kasnijim etapama obrazovanja
- ✓ u vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal
- ✓ važno je djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge zanimljive aktivnosti

Humanizam i tolerancija

- ✓ razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima
- ✓ oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih
- ✓ potrebno je napustiti unificirane, jedinstvene standarde za svu djecu u korist poštovanja i prihvaćanja različitosti djece (inkluzija djece s posebnim potrebama)

Identitet

- ✓ izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta
- ✓ osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju

- ✓ podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta

Odgovornost

- ✓ prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima
- ✓ odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta
- ✓ djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore
- ✓ samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja je osnovna alatka razvoja odgovornosti

Autonomija

- ✓ usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta
- ✓ razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti
- ✓ dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja

Kreativnost

- ✓ prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja
- ✓ poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji

CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

- ✓ osiguravanje dobrobiti za dijete i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija
- ✓ dobrobit za dijete: osobna i emocionalna, obrazovna i socijalna

Osobna i emocionalna dobrobit:

- ✓ subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro
- ✓ uključuje:
 - ✓ uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima
 - ✓ otvorenost
 - ✓ smirenost
 - ✓ samoprihvatanje
 - ✓ samopoštovanje i samosvijest
 - ✓ sposobnost privremene odgode zadovoljavanja svojih potreba
 - ✓ razvoj identiteta...
 - ✓ promišljanje i samoprocjenu vlastitih aktivnosti i postignuća

Obrazovna dobit:

- ✓ uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)
- ✓ uključuje:
 - ✓ radoznalost i inicijativnost
 - ✓ kreativnost, stvaralački potencijal
 - ✓ percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti
 - ✓ otkrivanje radosti i korisnosti učenja
 - ✓ propitivanje vlastitih teorija i ideja
 - ✓ stvaranje i zastupanje novih ideja...

- ✓ samoprocjenu djeteta u području učenja

Socijalna dobrobit:

- ✓ uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija
- ✓ uključuje:
 - ✓ razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti
 - ✓ usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima zajednice
 - ✓ uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima
 - ✓ aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija...

Cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj kompetencija

- ✓ temelji se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te prihvaćanju integrirane prirode njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava načela:

- ✓ kompetencije djeteta su razvojne a ne statične pa se potiče i prati njihov razvoj kontinuirano
- ✓ uspješnost djeteta u nekoj aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija pa se kompetencije djece procjenjuju cjelovito
- ✓ djeca jednake kronološke dobi mogu se uvelike razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama, pa se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje

Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, koje je obrazovna politika RH prihvatila iz EU, a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku (podloga za razvoj rane pismenosti)
2. Komunikacija na stranim jezicima (situacijski pristup, strani jezik utkan u svakodnevne aktivnosti)
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju (razvoj i primjena matematičkog mišljenja u rješavanju problema; poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode)
4. Digitalna kompetencija (upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima)
5. Učiti kako učiti (osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje tog procesa, stvaranje vlastite strategije učenja)
6. Socijalna i građanska kompetencija (poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću i zajednici)
7. Inicijativnost i poduzetnost (uključuju stvaralaštvo, inovativnost i spremnost djeteta na preuzimanje rizika, samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti te planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata)

8. Kulturna svijest i izražavanje (poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocijau nizu umjetničkih područja; razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu)

KULTURA VRTIĆA

Kultura svakog vrtića je prepoznatljiva u zajedničkim temeljnim postavkama i uvjerenjima odgajatelja, ravnatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, administrativnog, pomoćnog osoblja i roditelja, a karakteristična je za djelovanje tog vrtića. Prepoznaje se po međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja. Kultura vrtića uključuje određene kontekstualne čimbenike (prostorno-materijalno i socijalno okruženje vrtića) te vođenje vrtića.

OSIGURANJE KVALITETE

Jedno od temeljnih obilježja kvalitete je njezin stalni rast pa je obveza svih čimbenika odgojnoobrazovnoga procesa (odraslih i djece) stalno promišljati, diskutirati i evaluirati kvalitetu odgojno-obrazovne prakse i djelovati u smjeru njezina stalnog unapređivanja. Kvalitetu podsustava čini ukupnost utjecaja (okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd.) nužnih i korisnih za razvoj, odgoj i učenje djece. Kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne stihijskog djelovanja pa je potrebno prema unaprijed utvrđenim/dogovorenim standardima (kriterijima, indikatorima) stalno analizirati postojeću praksu, uočavati i isticati dobre primjere i posebice "kritične točke" te usmjeravati djelovanje pojedinca/ustanove prema unapređivanju "postojećega najboljeg" i otklanjanju utvrđenih nedostataka. Kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u vrtiću dinamičan je, ovisan o nizu čimbenika (veličina, uvjeti, lokacija, vizija, ljudski potencijali, osnivač, ustroj itd.) i specifičan za svaku ustanovu pa je iznimno značajna unutrašnja procjena kvalitete

ustanove u skladu s važećim parametrima (kriterijima/indikatorima/standardima). Osim unutarnje (samo)procjene, vrtići podliježu i stalnom vanjskom vrednovanju čiji su kriteriji unaprijed poznati (dogovoreni) i međusobno usklađeni. Unutarnja i vanjska (samo)procjena kvalitete ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvaća:

- ✓ cjelinu (ukupnost funkcioniranja ustanove- pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa itd.)
- ✓ pojedine segmente - praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika, inkluzija djece s posebnim potrebama, usavršavanje stručnjaka u ustanovi itd.

Važan element unutarnje procjene kvalitete ustanove jest osposobljenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (odraslih i djece) za stalnu i kvalitetnu samoprocjenu. Trajno unapređivanje vlastitih osobnih i profesionalnih kompetencija jest obveza odraslih i postulat u radu s djecom, a njime se želi pružiti primjeren model djeci kako bi se osposobila za samounapređivanje (samoregulacija vlastitog ponašanja) i svojih postignuća i izgradnju odnosa s vršnjacima i ostalima u ustanovi i izvan nje.

PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA VRTIĆA

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija "iznutra", od odgajatelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati primjereno profesionalno učenje i razvoj. Profesionalni razvoj odgajatelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju. Profesionalni razvoj odgajatelja potrebno je usmjeriti prema razvoju njihovih istraživačkih i refleksivnih umijeća, što se postiže sudjelovanjem u akcijskim istraživanjima. Jačanje samoorganizacijskog potencijala vrtića vodi osiguranju kontinuiteta u unapređenju odgojno-obrazovne prakse i trajnosti postignutih promjena. Aktivnosti usmjerene profesionalnome razvoju stručnih djelatnika u vrtiću planiraju se kurikulumom vrtića. Odgajatelji i ostali stručni djelatnici vrtića pripremaju i programe usavršavanja koji uključuju individualne i grupne oblike rada na razini ustanove i izvan nje.

Naša vizija kurikuluma vrtića:

- za dijete:

- ✓ sigurnost svakog djeteta
- ✓ samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- ✓ sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- ✓ sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- ✓ uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- ✓ istraživanje i razvijanje kompetencija:
- ✓ samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)

- ✓ usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
- ✓ stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanje sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
- ✓ osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) –
- ✓ mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- ✓ sposobnost odgovornoga ponašanja u okružju (prirodnom i materijalnom)
- ✓ življenje i učenje prava djeteta
- ✓ dobrobit i radost svakog djeteta

- za roditelje:

- ✓ podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- ✓ usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- ✓ zadovoljstvo roditelja

- za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- ✓ organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- ✓ bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- ✓ održavanje estetike
- ✓ fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- ✓ okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

- za ozračje:

- ✓ model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- ✓ osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- ✓ prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

- za stručni tim i odgojitelje:

- ✓ osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- ✓ razvijanju što kvalitetnijeg vrtića/odgojno-obrazovnog procesa
- ✓ razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama
- ✓ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- ✓ razvijanje refleksivne prakse
- ✓ proklamiranje humanih vrijednosti

- za ostale zaposlenike:

- ✓ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Vizija razvoja usmjerena je na zajedničko življenje djece i odraslih u ozračju autonomije i emancipacije. Naša uloga je kreirati uvjete kako bi svako dijete bilo sretno, kompetentno i samopouzđano, osposobljeno za preuzimanje inicijative, zauzimanje za sebe i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima.

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovne i posebne programe:

- ✓ redoviti desetosatni program
- ✓ program predškole

- ✓ poseban kraći program ranog učenja engleskog jezika
- ✓ poseban program sportske igraonice
- ✓ Poseban program baleta
- ✓ Također, nudit će se i ostali programi sukladno željama i interesu roditelja i djece te dostupnosti na našem području

Uključivanje u program Hrvatskog crvenog križa "Sigurnije škole i vrtići", a koji će odraditi odgojitelji vrtićkih skupina u suradnji sa zdravstvenom voditeljicom planira se i za naerдно dugoročno razdoblje.

Također, planiraju se i ostali uspješno provedeni programi do sada, kako za djecu i s djecom, tako i za roditelje (Rastimo Zajedno, Klub očeva, Cap program).

Vrtić će se rado uključiti i u sve ostale programe, aktivnosti i projekte koji će biti u ponudi, a tiču se unapređenja kvalitete rada vrtića i odgojno - obrazovnog procesa.

Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti. Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgojitelja, kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić, prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgojitelja, kvalitetna suradnja na relaciji roditelji - vrtić, prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice.

Prioritetno područje unapređenja u ovoj pedagoškoj godini je kurikulum i odgojno-obrazovni proces, posebice nastaviti kreirati kurikulum usmjeren na pripremu svakog djeteta za cjeloživotno učenje, razumijevanje, kritičko promišljanje i snalaženje u novim situacijama.

Daljnji razvojni ciljevi bili bi:

1. Nastavak unapređivanje različitih kompetencija i sposobnosti djece: sposobnosti učenja (učiti kako učiti), sudjelovanja djeteta u suradničkim aktivnostima, odgovornog ponašanja prema sebi, drugima i okruženju, snalaženja u novim nepredvidivim situacijama, sposobnost samostalnog djelovanja, mišljenja i odlučivanja, sposobnosti korištenja različitim modalitetima komunikacije, inovativnih i poduzetničkih sposobnosti
2. Poticanje kreativnog i kritičkog mišljenja djece, posebice sposobnosti samoprocjene vlastitog napredovanja i različitih postignuća
3. Unapređivanje suradnje s roditeljima kroz sve oblike, posebice motiviranje za aktivno sudjelovanje u kreiranju kurikuluma vrtića
4. Povećati planiranje temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece.

PROGRAMI

Redoviti i posebni programi

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- ✓ pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- ✓ poznavanju razvojnih karakteristika djece u skladu sa čime stručni djelatnici planiraju svoj rad
- ✓ učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo

društveno okruženje

- ✓ poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- ✓ poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- ✓ kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi

Ciljevi redovitih i posebnih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz:

- ✓ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- ✓ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- ✓ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za istraživanje i stvaranje)
- ✓ zainteresiran, nedirektivni stav odgojitelja
- ✓ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom
- ✓ okruženju

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu. Nudimo cjelodnevni (10-satni) program koji počinje s radom u periodu od 5.30- 17.00 sati, sukladno potrebama roditelja na centralnoj lokaciji te u područnoj skupini u Martinišću od 6 -17 sati.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u tzv. jasličke skupine (djeca od 1. do 3. godine) i vrtićke skupne (djeca od 3. do 7. godine).

S obzirom na porast broja djece na našem području , za pretpostaviti je i u planu je otvaranje ili dodatne skupine ili područnog objekta u Špičkovini čime bi se rasteretio centralni vrtić.

Trenutno je u Dječji vrtić Zipkica upisano 331 dijete.

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulatивно materijalno okruženje koje potiče na istraživanja i stjecanje znanja.

Bitni aspekti rada su:

- ✓ stvaranje poticajnog okruženja
- ✓ individualizirani pristup
- ✓ poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- ✓ dokumentiranje procesa učenja djece
- ✓ refleksije s djecom i stručnjacima
- ✓ predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- ✓ usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika

Način vrednovanja

- ✓ kroz praćenje provedbe bitnih zadataka plana ustanove
- ✓ upitnici za stručne radnike i roditelje na kraju pedagoške godine

Program predškole

Ciljevi programa

Osigurati okruženje u kojem će djeca najviše moguće razviti svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će mu

omogućiti uspješnu prilagodbu novim uvjetima života, rasta i razvoja što ga u školi očekuju.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima u aktualnoj školskoj godini.

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Posebna se pozornost pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Način vrednovanja

✓ praćenje provedbe bitnih zadataka plana rada na ovom području

Kraći programi

Vrtić , u suradnji s vanjskim udrugama, nudi kraće specijalizirane programe, verificirane od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. koji se provode u popodnevnim satima, a voditeljice su djelatnici vrtića te vanjski suradnici.

BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

- ✓ Nastavak unapređenja i oblikovanja poticajnog materijalnog i socijalnog i vremenskog okruženja prostora skupina te realizacija oblikovanja zajedničkih prostora u funkciji igre i učenja djece. Primjena suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitete interakcije na svim razinama.
- ✓ prostor soba strukturirati i mijenjati tijekom godine na način da je transparentan i omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije i komunikacije
- ✓ obogaćivanje centara kvantitetom i kvalitetom materijala planiranim i izrađenim u suradnji s djecom
- ✓ fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti
- ✓ stvaranje suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- ✓ osposobljavanje i osvještavanje za bolje slušanje i razumijevanje djece i bliskije povezivanje s njima
- ✓ nastavak projektne metoda rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u jasličkim i vrtičkim skupinama, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)

Očekivani rezultati

- ✓ prostorno, materijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese djece, svi prostori potiču djecu na suradnju, igru i učenje
- ✓ formiran interesni stručni aktiv za oblikovanje zajedničkih unutarnjih prostora koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti u

zajedničkim prostorima

- ✓ suradnički dijalog među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- ✓ proveden dobro dokumentiran projekt u skupinama

2. VANJSKI PROSTOR U FUNKCIJI INTEGRIRANOG UČENJA, POTICANJE RAZVOJA MOTORIČKIH SPOSOBNOSTI I NAVIKA ZDRAVOG NAČINA ŽIVOTA

- ✓ svakodnevno promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru
- ✓ svakodnevno dogovarati, planirati i provoditi različite ciljane aktivnosti na vanjskom prostoru i u dvorani
- ✓ šetnje u bližu okolicu vrtića

Očekivani rezultati

- ✓ planiranje sportskih aktivnosti i materijala koji se koriste na vanjskom prostoru u cilju integriranog učenja vidljivo u dokumentaciji skupina i svakodnevnom radu
- ✓ aktivnosti provedene na vanjskom prostoru i dvorani dokumentirane i prezentirane u unutarnjem prostoru (sobe dnevnog boravka, međuprostori) i na roditeljskim sastancima
- ✓ formiran interesni stručni aktiv za aktivnosti na vanjskom prostoru koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti na vanjskom prostoru

3. PRAĆENJE, DOKUMENTIRANJE I INDIVIDUALNO PLANIRANJE KAO BITAN SEGMENT RADA ODGOJITELJA

- ✓ razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta
- ✓ timska planiranja/refleksije na punktovima u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- ✓ zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. sa ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- ✓ prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentaciju (fotografije, izjave, dječji djece radovi) u zajedničkim prostorima te druge oblike suradnje s roditeljima

Očekivani rezultati

- ✓ provedene timska planiranja/refleksije po katovima
- ✓ etnografski zapisi dječjih aktivnosti (fotografije, izjave djece, anegdote, bilješke i sl.) vidljivi u sobi dnevnog boravka i zajedničkim prostorima vrtića
- ✓ tromjesečni, tjedni i dnevni plan planiran suradnički (međugrupna suradnja) na osnovu dnevnih zapažanja i praćenja djeteta, prepoznavanja interesa grupe i pojedinog djeteta

Sukladno smjernicama kurikuluma, svake će se godine izrađivati Plani program rada Dječjeg vrtića Zipkica.